

3.5.2025

לכבוד
אלוף אברהם בלוט
מפקד פיקוד המרכז
בדוא"ל: yoayosh@idf.il

לכבוד
עו"ד גלי בהרב מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
באמצעות טופס מקוון

לכבוד
מר ישראל כ"ץ
שר הביטחון
בדוא"ל: pniot@mod.gov.il

לכבוד
עו"ד יפעת תומר ירושלמי
הפרקליטה הצבאית
בדוא"ל: pazar@idf.il

שלום רב,

הנדון: צווי הרסיסה במחנות פליטים טולכרם ונור שמס

הריני לפנות אליכם בזאת בבקשה לבטל את צווי ההרסיסה אשר פורסמו ביום 1.5.2025 כנגד עשרות בניינים במחנות פליטים טולכרם ונור שמס. צווים אלה מנוגדים למשפט המנהלי ולמשפט הבינלאומי ההומניטרי וביצועם יכול להיחשב כפשע מלחמה (מצ"ב צווי ההרסיסה על נספחיהם).

1. ביום 1.5.2025, פורסמו שני צווי הרסיסה ובהם מודיע אלוף אברהם בלוט על כוונת הצבא הישראלי להרוס עשרות בניינים במחנות פליטים טולכרם ונור שמס (להלן: הצווים). מסימונים על גבי צילומי אוויר אשר צורפו לצווים עולה כי מדובר בכ- 105 בניינים אזרחיים. בניינים אלה כוללים מעל ל- 250 יחידות דיור המאכלסות לפחות כ- 1000 בני אדם. על פי הצווים, הריסת המבנים תחל בתוך 24 שעות ממועד חתימתם.

2. הצווים הנ"ל מפריס, באופן החמור ביותר, את המשפט ההומניטרי הבינלאומי ומשפט זכויות האדם הבינלאומי. הצווים גם מפריס את המשפט המינהלי החל על השטחים הכבושים.

3. נתחיל בכך כי הצווים הוצאו בניגוד לפסיקת בית המשפט העליון המחייבת מתן זכות שימוע לכל מי שעלול להיפגע מצווי ההרסיסה, ובמיוחד לבעלי הבתים (בג"ץ 358/88 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' אלוף פיקוד המרכז**, מג(2) 529 (1989)). יצויין בהקשר זה, כי הצווים דגן אף לא נמסרו לבעלי הבתים הנמצאים במרכזי מחסה מחוץ למחנות הפליטים הנ"ל. שכן, מחנות הפליטים טולכרם ונור שמס כמעט ריקים מכל אדם. עילה זו מספקת היא בכדי להביא לביטול הצווים ולמניעת ביצועם.

4. הרס נרחב של בתים ובניינים אזרחיים מהווה הפרה בוטה לאמנת ג'נבה הרביעית. סעיף 53 לאמנה קובע את הכלל הבסיסי בדבר איסור הריסת מבנים אזרחיים על ידי המעצמה הכובשת בשטח כבוש. הדבר נובע גם מהחובה להבחין בין מטרות צבאיות ואזרחיות בשטח כבוש ובעת לחימה.

Any destruction by the Occupying Power of real or personal property belonging individually or collectively to private persons, or to the State,

or to other public authorities, or to social or cooperative organizations, is prohibited, except where such destruction is rendered absolutely necessary by military operations.

5. סעיף זה נותן משנה תוקף ומרחיב את הכללים אשר נקבעו בתקנות האג משנת 1907 לגבי רכוש בשטח כבוש, וליתר דיוק תקנה 23 האוסרת על הריסת או החרמת נכסי האויב, אלא אם הדבר דרוש למטרות צבאיות באופן הכרחי.

6. בענייננו, החריג בסעיף 53 הנ"ל (operations rendered absolutely necessary by military) אינו מתקיים. נבהיר תחילה, כי החריג הנ"ל צריך להתפרש באופן דווקני ומצמצם ביותר כאשר בהתקיימו הפעולה צריכה להיות מידתית. שאם לא כן, החריג יכול לשמש את הכוח הכובש באופן נרחב ובכך לאיין כלל את האיסור שבסעיף 53.

ראו פרשנות סעיף 53 ב- International Humanitarian Law Databases של הצלב האדום. זמין בקישור הבא:

<https://ihl-databases.icrc.org/en/ihl-treaties/gciv-1949/article-53/commentary/1958?activeTab=>

7. פרשנות מצמצמת זו מחוייבת היא גם מסעיף 52 לפרוטוקול הראשון לאמנת ג'נבה הרביעית. הסעיף קובע איסור מוחלט לתקוף בניינים אזרחיים כחלק מתגובה או פעולת תגמול צבאית. הסעיף מאמץ הגדרה מצמצמת למבנה צבאי, כאשר במקרה של ספק יש להחשיב בניין כאזרחי.

1. Civilian objects shall not be the object of attack or of reprisals. Civilian objects are all objects which are not military objectives as defined in paragraph 2.

2. Attacks shall be limited strictly to military objectives. In so far as objects are concerned, military objectives are limited to those objects which by their nature, location, purpose or use make an effective contribution to military action and whose total or partial destruction, capture or neutralization, in the circumstances ruling at the time, offers a definite military advantage.

3. In case of doubt whether an object which is normally dedicated to civilian purposes, such as a place of worship, a house or other dwelling or a school, is being used to make an effective contribution to military action, it shall be presumed not to be so used.

8. היקף ההריסה הנרחב, אופיה והעובדה שמדובר בבניינים אזרחיים ובעיקר בדירות מגורים, מלמדים באופן ברור ביותר אודות העדר קיומו של החריג שבסעיף 53 הנ"ל. כאמור, שני מחנות הפליטים הינם ריקים מכל אדם, כך שהריסה מעין זו לא יכולה להיות הכרחית לחלוטין על ידי פעולות צבאיות. ושוב עניין לנו בבניינים אזרחיים ובתי מגורים המאכלסים מאות

משפחות שלא יכול להיות כל צידוק צבאי להריסתם, תוך כדי פגיעה בזכותיהן של משפחות אלה לכבוד ולקניין והשארתן ללא קורת גג.

9. לבסוף נזכיר, כי היקף ההריסה ואופייה נחשבים להפרה בוטה (Grave breach) של אמנת גינבה הרביעית (סעיף 147) ויכולים לפיכך להיחשב כפשע מלחמה לפי סעיף 8(א)(iv) של אמנת רומא שהקימה את בית הדין הפלילי הבינלאומי.

לאור כל האמור, נבקשכם לבטל לאלתר את צווי ההריסה מושא מכתבנו זה ולא לבצעם.

לדחיפות הנושא, נודה להתייחסותכם המיידית בטרם פנייה לערכאות.

בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד